

Open data en de administraties in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Allen klaar!

Open data voor een 'smart' toekomst in Brussel

In de slimme stad bestaat bijna alle info over de stad, haar diensten, haar voorzieningen, de bevolking, de economie, het milieu,... digitaal.

Deze gegevens zijn van belang voor onderzoekers en de pers, maar ook voor burgers en bedrijven. De startups van de digitale economie gebruiken ze om nieuwe webdiensten of mobiele applicaties te ontwikkelen om aan de behoeften en de wensen van de bevolking te beantwoorden.

Als antwoord op de Digitale Agenda voor Europa heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ervoor gekozen zijn gegevens openbaar en toegankelijk te maken op een portaal ontwikkeld door het CIBG. Open data is nu werkelijkheid en regel geworden.

De gewestelijke strategie van de open data houdt een ambitieuze visie op open data en een reeks concrete acties voor de komende jaren in. Deze aanpak kadert ook in de 'Smart City'-visie voor een **verbonden, duurzaam, veilig en open gewest**.

Het wettelijk kader van de open data-strategie

De Richtlijn 2013/37/EU van het Parlement en van de Europese Raad van 26 juni 2013 omtrent het hergebruik van gegevens van de openbare sector legt een duidelijke verplichting op aan de Lidstaten om alle documenten die door administratieve diensten bijgehouden worden toegankelijk te maken met het oog op het opnieuw gebruiken ervan, behalve wanneer de toegang ertoe beperkt of uitgesloten is in het kader van de bestaande nationale wetgeving over de toegang tot documenten.¹

Op gewestelijk niveau werd de ontwerpordonnantie tot omzetting van de Europese richtlijn op 9 juni 2016 ingediend bij het **Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest** onder impuls van de staatssecretaris voor Digitale Strategie, Bianca Debaets, en de staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging, Fadila Laanan. Deze tekst zal in de loop van de herfst van 2016 worden gestemd. Burgers en bedrijven kunnen vanaf dan een **dwingend beroep** indienen tegen administraties die hun gegevens niet zouden hebben opengesteld.

► De ordonnantie van 29 maart 2012 ondersteunt dat, in de statistieken die aangemaakt, verzameld en besteld worden door de Brusselse besturen, een **onderscheid** gemaakt wordt **naargelang het geslacht**. Ze beantwoordt zo aan de internationale verplichting die steunt op het feit dat de behoeften van mannen en vrouwen niet noodzakelijk dezelfde zijn, omwille van hun verschillende posities in de maatschappij, in tegenstelling tot wat doorgaans verondersteld wordt.

¹ Bron: Publicatieblad van de Europese Unie van 27 juni 2013, L175.

Open data en hun voordelen onder de loep

Open data vertegenwoordigt het openstellen van alle gegevens of publieke informatie met niet-persoonlijk karakter die elektronisch is en verzameld wordt door overheden in het kader van een openbare taak en met openbare middelen. Deze gegevens worden in elektronische vorm ter beschikking gesteld door open standaarden te gebruiken en kunnen zo gratis of tegen marginale kost opnieuw gebruikt worden.² Het opnieuw gebruiken van gegevens kan verbonden worden aan een licentie die de gebruiksvoorwaarden (zoals de vermelding van de bron en de publicatiedatum) om de rechtszekerheid van de hergebruikers te beschermen zonder de mogelijkheden van het hergebruik te beperken.

Deze openbare gegevens garanderen meer transparantie op het vlak van de werking van de overheid, maken ze efficiënter en laten het vernieuwende hergebruik door burgers, bedrijven en organisaties met al dan niet commerciële doeleinden toe. Ze kunnen zo nieuwe rijkdommen doen ontstaan, bv. door de gegevens te combineren voor het ontwikkelen van applicaties. Een degelijk open data beleid in Brussel kan de Brusselse economie 180 miljoen euro en 1500 nieuwe jobs opleveren.³

---

² Er kan enkel nog een bijdrage gevraagd worden voor de kosten van het ter beschikking stellen, bv. het opslaan op elektronische dragers. Overheden die inkomsten moeten halen uit het ter beschikking stellen van hun documenten zoals bibliotheken, archieven en musea kunnen wel hogere tarieven toepassen.

³ Bron : Measuring European Public Sector Information Resources.

Open data **stimuleert de ondernemingszin, maakt het mogelijk vernieuwende producten en diensten te ontwikkelen, biedt management- en planning tools die helpen bij het nemen van beslissingen en bijdragen tot de ontwikkeling van een jonge en dynamische economie gebaseerd op kennis in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.** Het versterkt de wettigheid van de overheid door de administratie toe te laten de gegevens opnieuw te laten gebruiken door andere administratieve diensten waardoor er **economisch bespaard** wordt, **efficiënter** gewerkt wordt en wat bijdraagt tot het **verbeteren van de kwaliteit van de gegevens**. Overheidsbedrijven onthullen in dit kader nieuwe regels, die ontwikkelaars van apps toelaten makkelijk toegang te hebben tot de publieke gegevens, wat een **positieve invloed heeft op de economie**.

De wetgeving keert de logica die tot vandaag gebruikt werd waarbij de openbaarheid de uitzondering was. Omdat **de openbaarheid nu de regel** is, zijn vrijstellingen nu eerder de uitzondering, zoals veiligheid of intellectueel eigendom van derden. Indien een administratie ervoor kiest informatie te publiceren waarin persoonlijke gegevens in voorkomen, zal deze voorzorgsmaatregelen moeten treffen om die gegevens te beschermen.

Het succes van open data zit in een dubbele dynamiek:

- **het gulle aanbod:** het ter beschikking stellen van een maximale hoeveelheid kwaliteitsvolle gegevens (gegeolocaliseerd, in realtime en regelmatig bijgewerkt).
- **het gebruik dat burgers en ontwikkelaars ervan maken:** het raadplegen van gegevens, het hergebruik ervan, het ontwikkelen van nieuwe diensten en het doen ontstaan van fenomenen van gemeenschappelijke productie.

Bovendien dient een maximale continuïteit verzekerd te worden: de gebruikers van de open gegevens dienen erop te kunnen rekenen dat de gegevens ook in de **toekomst** beschikbaar zullen zijn. Om **de verankering van de open logica te garanderen binnen het beleid van de openbare diensten**, ontwikkelt elke overheidsdienst een open data-strategie en duidt een **projectverantwoordelijke** aan. Deze benadering vereist het doorlopen van verschillende fasen:

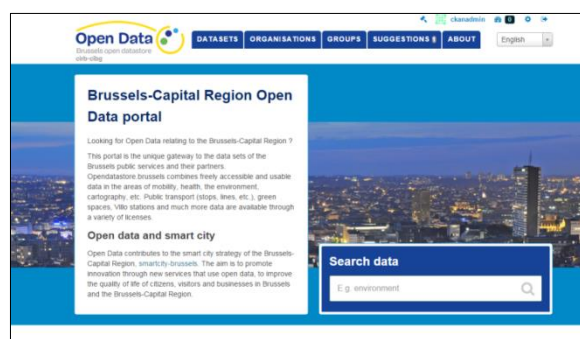
Het hergebruiken van gegevens stimuleren en obstakels vermijden

Verschillende hoofdlijnen van de open data-strategie laten toe ten volle het economische potentieel van open data te benutten:

- de **combinatie van gegevensgroepen** voor de ontwikkeling van vernieuwende applicaties
- het voorstellen van de gegevens in **technische formaten die het hergebruik bevorderen** (bijvoorbeeld Excel of CSV in plaats van PDF)
- **op proactieve wijze de gegevens** van de administraties **ter beschikking stellen** tegen 2020. De toepassingsmogelijkheden worden slechts duidelijk wanneer de gegevens beschikbaar worden gesteld.

Het portaal van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Om alle gegevens van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te centraliseren heeft het **CIBG** een portaal ontwikkeld dat vrije toegang geeft tot alle gegevens die door de Brusselse overheden en hun partners aangeboden worden in verschillende formaten, met name op het vlak van mobiliteit, gezondheid, milieu, cartografie... Dit portaal richt zich op de openbare administratie van het Gewest en de gemeenten evenals hun privépartners.

Easybrussels, het agentschap dat belast is met de administratieve vereenvoudiging heeft als opdracht de openbare diensten te ontmoeten om deze tool te promoten en een inventaris op te stellen van de bestaande en toekomstige gegevens.

opendatastore.brussels

Concrete voorbeelden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Tal van open gegevens worden vandaag reeds gebruikt: de luchtkwaliteit, wegenwerken, openbaar vervoer, groene ruimtes, fietsstations of parkings voor elektrische voertuigen... Ze zorgden ervoor dat een waaier aan diensten ontwikkeld werd en dat burgers, bedrijven en administraties hierop beroep kunnen doen. Er bestaan talrijke voorbeelden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Door geografische, historische en patrimoniale gegevens te kruisen met collaboratieve kaarten, servers van deelfietsen of van restaurants, kan eenieder de beschikbaarheid van deelfietsen aan een specifiek station raadplegen, de real time bewegingen van de bezorger van zijn maaltijd opvolgen, het zwembad dat zich het dichtste bij zijn kantoor bevindt evalueren of deelnemen aan een betalende speurtocht. Onder de meest geraadpleegde tools die eveneens gebaseerd zijn op open data vinden we de uurregeling van treinen, de weersvoorspellingen,... De waaier aan mogelijkheden en het gebruik van open data is erg uitgebreid.

De Stad Brussel past reeds de principes van open data toe en laat sinds 2014 iedereen toe de openbare gegevens op haar site opendata.brussel.be te raadplegen. Inwoners kunnen er crèches zoeken, maar ook nieuwe applicaties bedenken en hun stad nog intelligenter maken. Dankzij dit initiatief werd de Stad Brussel genomineerd voor de **Belfius Smart City Award**.

Wat wordt er precies van de administraties verwacht?

Alle administraties zijn betrokken bij open data. Omwille van die reden is het nu dringend om **een projectverantwoordelijke open data binnen uw administratie aan te duiden** die het contactpunt zal zijn met Easybrussels en het CIBG. Hij of zij zal **voor de coördinatie van de inventaris van de gegevens binnen uw administratie zorgen** opdat het wettelijk kader van open data in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt gerespecteerd.

Samen met u worden 'Brussels Smart City' en de innoverende economie een werkelijkheid binnen handbereik.

Vragen ?

Easybrussels: easy@gob.brussels

CIBG: opendata@cibg.brussels